

Наше Слво

УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК
TYGODNIK
UKRAÍŃSKI
UKRAINIAN
WEEKLY

Рік Lxviii № 14 (3425) Варшава, 9 квітня 2023 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Ігор Саламон – об'єднує українців Вроцлава. с. 2

«Діалог поколінь» в Перемишлі. с. 9

Зустріч волонтерів у Гіжицьку. с. 14

ISSN 027-8254

Орест ЛОПАТА

Фото з архіву героя статті

Ігор Саламон – об'єднує українців Вроцлава

Мер Вроцлава вручає «ключі від міста» на 80-річчі Ігоря Саламона

Існують люди, які помітно впливають на життя нашої української громади та набули значного авторитету. Це такі, умовно кажучи, символічні людські монументи, що височіють у даному випадку серед українців у Польщі. Таким монументом можна вважати голову вроцлавського гуртка ОУП Ігоря Саламона. 30 років свого життя він віддав на благо української громади столиці Нижньої Сілезії. Протягом десятиліть, ще з часів УСКТ, Вроцлав посідає особливе місце на карті культурного життя української громади Польщі. За багатолітню громадську активність у 2015-му Ігоря Саламона було відзначено медаллю мера міста. А 12 березня цього року мер Яцек Сутрик передав голові вроцлавського гуртка символічні «ключі від міста». У свій 80-річний ювілей Ігор Саламон сповнений оптимізму щодо майбутнього української громади міста. Серед гостей присутні були також вроцлавсько-кошалінський єпископ Володимир Ющак та генералький консул України у Вроцлаві Юрій Токар.

Початки роботи на посаді

Коли я очолив вроцлавський гурток, замістивши на цій посаді Левка Галя, над нами нависла загроза втратити нашу домівку на вулиці Руська 46. Ми вже отримали адміністративний наказ щодо цієї справи. Однак після перемовин з міською владою наказ було відхилено та нам дозволили залишитись у будівлі.

Збереження домівки було для нас великим щастям. Тоді ж нам удалось встановити зв'язки з іншими національними меншинами Вроцлава. Можна сказати, що ми нарешті «вийшли з національного гетто». Важливу роль відіграли започатковані нами заходи, як-от «Вроцлавська кутя», фестиваль «Калейдоскоп культур».

Українська громада у Вроцлаві зараз

Наша українська домівка існує сьогодні так само, як і колись. Найважливіше, що наразі організація не має боргів, оплачує оренду. Нещодавно ми отримали від спонсора 600 тис. на ремонт будинку.

Ми не знаємо точної кількості офіційних учасників гуртка ОУП, бо не ведемо статистики. Нашими членами вважаємо усіх, хто належить до української громади Вроцлава, без формально зафіксованого членства. Ми як ОУП хочемо об'єднати всіх місцевих українців: і тих, хто нещодавно приїхав з України, й тих, хто вже давно тут мешкає.

У домівці сьогодні функціонує суботня школа для дітей, де вони вивчають українську мову, фольклор, танець, спів. Зараз це переважно діти, батьки яких не так давно приїхали з України. Після Великодніх свят до учнів також долучаються діти «старожилів», тобто українських вроцлав'ян, котрі живуть у місті протягом багатьох років. Вони врешті переконалися в тому, що їхнім дітям треба знати рідну мову. Раніше діти перестали ходити до суботньої української школи, бо відставали від учнів, які приїхали з України та набагато краще знали мову. Тепер ці діти нарешті повертаються до нашої школи. За статистичними даними, у місті проживає 13 500 дітей з України, котрі навчаються в польських школах. Усього ж у Вроцлаві мешкає більше ста тисяч мігрантів. З понад сотнею з них нам вдалося налагодити тісну співпрацю. Вони приходять до домівки та беруть активну участь у житті нашої громади.

День Незалежності України, 2021 рік

Відкриття перехрестя ім. Марка Безручка, 2018 рік (посередині тодішній посол України Андрій Дешиця та Ігор Саламон)

У Вроцлаві є ще декілька «українських місць». Зокрема, це ще одна світлиця на вулиці Лацярьській. У місті також активно працює Генеральне консульство України. Окрім ОУП, існують й інші неурядові організації, які проводять різноманітні заходи, серед яких і благодійні. Так, наприклад, українські жінки у межах найновішої громадської ініціативи ліплять та продають вареники – називають їх «протитанковими». Дохід від продажу призначено постраждалим від війни в Україні, також за виручені кошти купують рації, дрони, тепловізори та одяг для військових. Ініціативу запропонувала Галина Чекановська з фондації «Сила жінки». Ці вареники дуже популярні серед покупців. Наразі існує три пункти продажів, й інколи за ними навіть треба постояти в черзі.

Треба згадати і такий наш захід, як «Вроцлавська кутя». Завдяки високому рівню організації й значному позитивному резонансу він увійшов до «вищої ліги» подій вроцлавського культурного життя. Таким чином «Вроц-

«Вроцлавська кутя» – єврейський стіл (посередині мер Вроцлава Яцек Сутрик й Ігор Саламон)

лавська кутя» працює на користь нашої громади весь рік, а не лише під час Різдва. На нашому заході ми пропонуємо найкращі зразки української культури, а цього року, окрім української, були представлені також австрійська, єврейська, угорська, грузинська, палестинська громади. Серед учасників і гостей були представники різних націй, а також представники міської влади. Для нас це була велика честь і радість.

Плани на майбутнє

Ми і надалі плануємо організовувати наші традиційні заходи: «Свято вишиванки», фестиваль «Viva Ukraina, Viva Polonia». Також запрошуємо всіх на «Регіональний пікнік», де буде презентовано кулінарні надбання різних регіонів України. На мою думку, для українських вроцлав'ян – це гарна нагода зустрітися. Такий наш план-мінімум – ми й надалі братимемо активну участь у культурному житті міста. ●

В цьогорічній «Куті» взяли участь представники майже 30 організацій, загалом 150 осіб

Дискусія «Дороги до незалежності» в Польському театрі у Варшаві

Понад століття тому поляки та українці отримали історичну можливість здобути незалежність. Успіх поляків і поразка українців вплинули на долю всього регіону Східної Європи в міжвоєнний період, до якого ще застосовують означення «криваві землі». Найбільше постраждали території, населені українцями й поділені Ризьким договором, а 1918-1939 роки принесли людські втрати, що за кількістю жертв дорівнюють воєнним. Тому цей період для українців був не періодом між війнами, а часом боротьби за виживання нації. Однак для поляків проголошення незалежності стало предметом гордості та основою, на якій повоєнні покоління будували свої надії на відновлення повного суверенітету.

До дискусії, головними темами якої будуть початки польської та української незалежності, польсько-український конфлікт та військовий союз 1920 року, а також історична пам'ять щодо цих подій, запрошено співголів Польсько-української комісії для дослідження взаємин 1917–1921 років професора Яна Яцека Бруського та професора Владислава Верстюка.

Своїми роздумами про подібності та відмінності між польським та українським шляхами до відновлення незалежності у 1989–1991 роках поділяться професор Анджей Фрішке та професор Ярослав Грицак.

Дискусію «Дороги до незалежності» модеруватиме професор Оля Гнатюк.

Під час зустрічі учасники також говоритимуть про зміст спільного звернення (відкритого листа) щодо порозуміння між двома народами та призначення редакційної групи, яку буде обрано з-поміж запрошених гостей.

Дискусія «Дороги до незалежності» відбудеться 12 квітня в Польському театрі у Варшаві за адресою: вул. Kazimierza Karasia 2. Початок – о 19:00. Захід триватиме 2,5 години.

Слід додати, що ця дискусія розпочинає серію зустрічей у Польському театрі. Завдяки ініціативі її творці хочуть поглянути на сьогодення крізь призму історії та спробувати зробити висновки на майбутнє, щоб якнайшвидше розпочати розмову про справжнє партнерство, а не, як раніше, говорити про Польщу – «адвоката», а Україну – «клієнта»; про діалог, а не – у кращому випадку – про асиметрію двох наративів; про спільне майбутнє в безпечній Європі та безпечному світі, а не про боротьбу «за нашу й вашу свободу». Як зазначають ініціатори зустрічей, «ми створюємо спільне майбутнє тут і зараз».

«Ми б хотіли, щоб українська присутність у Польщі сприймалася не як виклик, а як можливість для кращого майбутнього для обох наших народів», – наголошують автори проєкту.

Благодійний ярмарок у Кракові

10 квітня в кав'ярні-книгарні НИТКА (NIC) відбудеться благодійний ярмарок вживаного одягу. Люди можуть принести свої речі (випрані та на вішаках) й зазначити мінімальну вартість. Купити речі можна буде за вказану суму або заплатити більше.

Усі кошти, отримані в межах заходу, буде скеровано на придбання тактичних турнікетів для порятунку життів українських військовослужбовців та волонтерів. Один такий турнікет коштує 200 злотих.

Ярмарок триватиме з 13:00 до 18:00 за адресою: NIC. Kawiarnia-księgarnia, ul. Sławkowska 28.

50-й конкурс на найкрасивішу писанку

У Любуському музеї на вул. Варшавській у Гожові-Великопольському відбулася зустріч щодо обговорення Всепольського конкурсу писанок ім. Михайла Ковальського. На 50-ту ювілейну едицію було надіслано понад 50 комплектів писанок з усієї Польщі. Гарно оформлені роботи, зокрема й переможців, буде виставлено в Гожові, починаючи від 2 квітня. Серед організаторів конкурсу – Об'єднання українців у Польщі.

Ознайомитися з роботами можна за адресою: Spichlerz – filia Muzeum Lubuskiego im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Fabryczna 1-3.

Юрію Андруховичу буде встановлено почесну дошку на Алеї письменників

Українському прозаїку, поету та перекладачеві Юрію Андруховичу в Польщі встановлять почесну таблицю. Вона з'явиться на Алеї письменників перед міською публічною бібліотекою у місті Освенцім Малопольського воєводства. Про це інформує Польське пресове агентство (ППА).

У 2023 році журі вперше вирішило вшанувати закордонного автора.

«У 2023 році на Алеї письменників ми вирішили відзначити українського письменника Юрія Андруховича. Вибір було продиктовано з принципових міркувань: ми маємо справу з чудовим поетом, прозаїком та музикантом, який прекрасно володіє польською мовою й добре відомий у польській культурі та літературі. Були також політичні та історичні мотиви. Велике значення має той факт, що письменники, художники, діячі української культури активно та надзвичайно жертвовно сприяють обороні своєї батьківщини та Європи від російської агресії», – цитує ППА голову журі, професора Кшиштофа Заяса.

Професор також наголошує, що ця відзнака символічно вшановує всіх діячів української культури.

Таблиця з іменем та цитатою Юрія Андруховича буде відкрита 22 вересня цього року. Український письменник планує особисто взяти участь в урочистому відкритті й уже обрав слова, які на ній буде викарбувано: «Моя пам'ять дозволяє мені робити все, що я забажаю. Моя надія не має меж».

Алею письменників у Освенцімі було засновано в 2012 році зусиллями Міської публічної бібліотеки ім. Лукаша Гурницького «Галерея книги». Ідею Алеї взято з популярних у всьому світі алей зірок, що зазвичай присвячені ак-

торам та музикантам. Натомість польська Алея письменників, як вказує її назва, стосується художників слова. Свої почесні таблички там мають, зокрема, нобелівська лауреатка Ольга Токарчук, поет Адам Загаєвський, письменники Анджей Стасюк та Щепан Твардох, репортер Маріуш Щигел, поет і прозаїк Марцін Светлицький та інші.

Шевченківська річниця в Ряшеві

26 березня учні пункту навчання української мови в Ряшеві вшанували пам'ять Тараса Шевченка. Під керівництвом вчительки Василюк Старости діти прочитали вірші та заспівали пісні на слова поезії Кобзаря. Це була ще одна подія, коли діти могли показати свої таланти, а батьки мали змогу обговорити наступні спільні заходи.

(Гурток ОУП у Ряшеві)

Фото з архіву гуртка

Успіх хору «Вирій» на міжнародному конкурсі

На XI Гданському міжнародному хоровому фестивалі, який відбувся 17-19 березня, хор «Вирій» здобув срібний диплом, тобто посів друге місце у конкурсі.

«Ми безмежно радіємо й дякуємо членам журі за таку високу оцінку нашого виступу, а також дякуємо вам, наші дорогі друзі, за вашу підтримку та віру в нас», – пишуть учасники гурту на своїй фейсбук-сторінці.

Однією з умов участі у конкурсі було виконання двох творів іноземною мовою. «Вирій» представив пісню «Sanctus» Шеррі Портерфілд, яку хористи виконали латиною. Другим твором стала колядка «Спи, Ісусе» в обробці українського композитора Олександра Тарасенка.

У цьогогорічному конкурсі взяли участь хори з Польщі та з-за кордону, зокрема Німеччини, Норвегії, Литви, Словенії та Ісландії, які змагалися у п'яти категоріях. Український хор із Гданська виступав у категорії «мішані хори».

Відео з конкурсу можна переглянути на фейсбук-сторінці колективу (Chór Vyrj / Хор Вирій).

Хор «Вирій» існує вже майже чотири роки. До його складу входять українці, які нещодавно приїхали з України й проживають у Тримісті, та представники української меншини в Польщі.

Керівниця й диригентка колективу – Ганна Текучева, музикантка родом з Луганщини, відома в українській громаді насамперед своїми вокальними виступами на «Ярмарку» в Гданську. Саме вона влітку 2019 року оголосила набір до аматорського хору для дорослих, який згодом отримав назву «Вирій». Фото з фейсбук-сторінки хору

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

ОГОЛОШЕННЯ

XLVIII ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ АНСАМБЛІВ КОШАЛІН 2023

відбудеться 10-11 червня 2023 року (субота, неділя) в Балтійському драматичному театрі у Кошаліні на Театральній площі 1 (Plac Teatralny 1)

Зголошення про участь ансамблів просимо пересилати листом **до 15 травня ц.р.** на адресу: Związek Ukraińców w Polsce, Zarząd Oddziału w Koszalinie, ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin тел.: 94 /342-64-70, 884-994-009 zup_koszalin@wp.pl

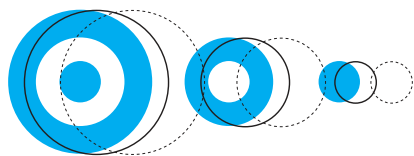
У заяві слід подати: ● назву ансамблю ● місцевість ● ім'я та прізвище керівника, а також його електронну адресу і телефон ● тему, заголовок, час тривання програми (субота – не довше 15 хв.; неділя – 10 хв.) ● кількість виконавців та опікунів (1 на 15 дітей) ● кількість мікрофонів тощо.

Управа відділу ОУП у Кошаліні

Zadanie dofinansowano ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Gminy Miasta Koszalina

Zadanie publiczne jest współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego

ПУЛЬС УКРАЇНИ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

Виселення УПЦ МП з Лаври триває. Українська православна церква Московського патріархату мала покинути Києво-Печерську лавру до 29 березня, адже закінчився строк її оренди. Намісник Лаври митрополит Павло (Петро Лебідь) заявив, що духовництво УПЦ МП не покине територію, доки не буде рішення суду. УПЦ МП намагалася оскаржити рішення влади та подала позов до Господарського суду Києва, де зазначила, що договір оренди чинний, а УПЦ МП не має причин для виїзду. Однак суд відмовив у забезпеченні позову представників Києво-Печерської лаври УПЦ МП до Національного заповідника «Києво-Печерська лавра».

Частково виїзд відбувся: виїхали головні інституції – митрополія, всі синодальні відділи, Духовна академія. Однак залишилися рядові ченці, яких нараховують від ста до двох сотень. Як зазначає українська журналістка Соня Кошкіна: «Серед них близько чверті воліють залишитися, щоб приєднатися до чоловічого монастиря ПЦУ. Все життя цих людей пов'язане з Лаврою. Між Павлом Лебедем та Лаврою чи МП і Лаврою вони однозначно обирають монастир. Відсотків 15 – ідейні рускоміровці, саме ідейні – фанатики. Їх небагато, але вони абсолютно неадекватні. Приватних інтересів чи якихось активів (як би дивно це не звучало щодо ченців) не мають – бідні, як церковні миші. Ще відсотків 10 – «ближній круг» митрополита Павла Лебеда. Саме на цих людей оформлені численні фірми і рахунки, які «орудували» всі ці роки на території Лаври, де Павло примудрився збудувати цілу бізнес-імперію. Для «ближнього кола» Павла, Лавра – джерело прибутку. Саме тому вони так за неї чіпляються. Ну, а більшість поки що займає вичікувальну позицію – спостерігають, як розвиватимуться події і які рішення ухвалить брати по вірі. Тут треба розуміти, що в монастирі всі одне одного знають, щодня спілкуються і міцно одне з одним пов'язані. Робити «різкі рухи» в цьому середовищі не прийнято. Ніколи не було прийнято. Історично. Разом з тим, визначитися монахи мають виключно самі – ніхто за них це не зробить».

Представники УПЦ МП, попри вимогу залишити святыню 29 березня, станом на 30 березня залишалися в Лаврі і навіть провели богослужіння в одному з храмів. Очільники держави та силових структур зазначають однак, що силою монахів виселяти не збираються.

Також 30 березня парафіяни УПЦ МП не пустили до Лаври комісію міністерства для інвентаризації майна заповідника. Павло (Лебідь) заявив парафіянам, що комісія «ні в якому разі працювати не може». По факту перешкодження роботи комісії було подано заяву в поліцію. За попередніми оцінками, комісія буде працювати в Лаврі не менше одного-двох місяців.

Щодо подальшої долі Лаври, то очікується, що місце УПЦ МП там займе Православна церква України. Вона офіційно звернулася до уряду та керівництва заповідника з проханням про повстання монастиря ПЦУ в Лаврі.

Архімандрит Києво-Печерської лаври УПЦ (МП) Авраамій (Лотиш) вже перейшов до ПЦУ. Він звернувся до братії з закликом доєднуватися до ПЦУ і творити в Лаврі нове чернече життя. Авраамій попросив митрополита ПЦУ Епіфанія затвердити його виконувачем обов'язків намісника Лаври і Епіфаній погодився. За перехід в ПЦУ митрополит УПЦ (МП) Онуфрій заборонив служіння Авраамія.

Схожа доля, тобто звільнення від УПЦ МП, ймовірно, очікує і Почаївську лавру, і Святогірську. Хоча договір оренди у Почаєві скінчується 2052 року, але за бажання і наявності політичної волі, влада може його розірвати. На Почаївську лавру вже заявляють свої права ПЦУ та Українська греко-католицька церква.

Заарештували намісника Лаври Павла. 1 квітня Служба безпеки України вручила підозру колишньому настоятелю Києво-Печерської Лаври митрополиту УПЦ МП Павлу (Петру Лебедю) та провела в нього вдома обшук.

Фото з сайту Служби безпеки України

Як зазначають в СБУ, він причетний до розпалювання релігійної ворожнечі, виправдовування і заперечення збройної агресії РФ проти України. В якості доказів Служба безпеки оприлюднила нарізку з телефонних розмов і проповідей Павла. Зокрема, Петро Лебідь у своїх публічних виступах неодноразово ображав релігійні почуття українців, принижував погляди вірян інших конфесій (зокрема, ПЦУ) і намагався сформувати ворожі настрої до них, а також робив заяви, котрі виправдовували чи заперечували дії країни-агресора. Це підтвердила й ініційована Службою безпеки судово-лінгвістична експертиза. На підставі зібраних доказів Петру Лебідю повідомлено про підозру за ч. 1 ст. 161 Кримінального кодексу України (порушення рівноправності громадян залежно

від їх расової, національної, регіональної належності, релігійних переконань) та ч. 1 ст. 436-2 (виправдовування, заперечення збройної агресії РФ проти України, глорифікація її учасників).

Того ж дня відбулося судове засідання, на якому Павлу було призначено два місяці домашнього арешту. Прокурори наголошували на ризиках втечі підозрюваного, тиску на свідків, знищення або спотворення речових доказів. Адвокати заперечували проти задоволення клопотання та просили обрати більш м'який запобіжний захід – особисте зобов'язання. Вони впевнені, що відбувається «війна між релігійними організаціями». Сам Павло (Лебідь) справу назвав політичним замовленням і зазначив: «Я б хотів, щоб росія залишила нас в спокої. Я нічого не зробив такого, щоб мене в чомусь звинувачували, і завжди був проти агресії. Я зараз перебуваю в Україні, це моя земля».

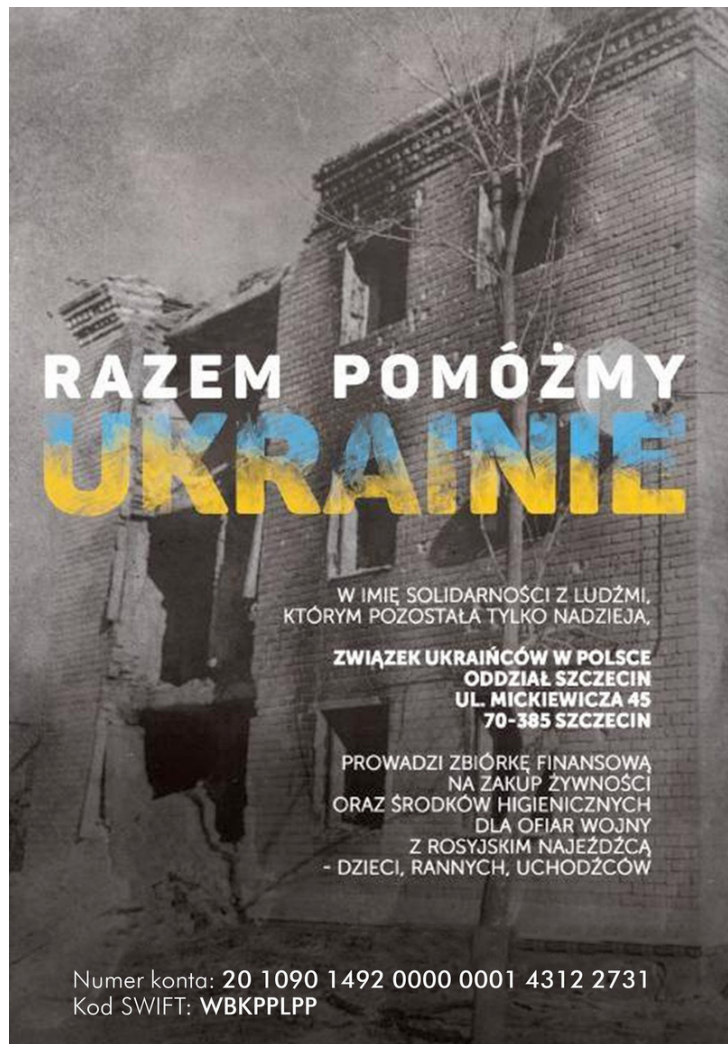
Зрештою, Шевченківський суд Києва відправив Павла під цілодобовий домашній арешт до 30 травня із застосуванням електронного браслету. Павло просив залишити його в Лаврі, де він мешкав вже 29 років, однак суд вирішив, що позаяк Лавра належить державі, а прописаний він за іншою адресою, тож мусить відбувати арешт за місцем прописки.

Контрнаступ ЗСУ може відбутися у квітні-травні. Про те, що наступ Збройних сил України, ймовірно, планується навесні, розповів міністр оборони Олексій Резніков. За його словами, український Генштаб планує контрнаступ на кількох напрямках, але все залежить від погодних умов, адже зараз мокра земля унеможливає пересування важкої техніки, і військові вичікують відповідного моменту. Проте міністр впевнений, що у 2023 році світ побачить «дуже позитивні зміни для України». Щодо ситуації навколо Бахмуту, де вже довгий час точаться запеклі бої і лінія фронту змінюється несуттєво, то Резніков заявив, що на цьому напрямку українські захисники значно «зменшили російський наступальний потенціал», що допоможе українським захисникам «утримувати лінію фронту стабільною і дасть час підготуватися до контрнаступу». Міністр додав, що росіянам не вистачає боєприпасів і вони втомилися. Окупанти зазнали дуже великих втрат, серед них багато загиблих і поранених, в середньому вони втрачають щонайменше п'ятсот солдатів щодня.

Президент Володимир Зеленський підтвердив, що ЗСУ поки що не починають контрнаступ. Військовим необхідна додаткова підтримка зброєю – боєприпаси й винищувачі. Армія РФ щодня випускає втричі більше снарядів, ніж українські військові. Надходження підтримки чекають від партнерів України, зазначає президент.

Зі свого боку голова Об'єднаного комітету начальників штабів США генерал Марк Міллі заявив, що перемога України у війні проти Росії в 2023-му є малоімовірною, хоча і не заперечив такий розвиток подій. «Я не думаю, що це буде зроблено в найближчій перспективі цього року», – сказав Міллі. Він зазначив, що звільнення усіх окупованих територій дуже складне військове завдання. Однак додав, що «не каже, що цього не можна зробити».

В Україні почав діяти закон про е-резидентство. Відтепер іноземні IT-спеціалісти зможуть ставати підприємцями в Україні та сплачувати податки в держбюджет онлайн. Про це повідомили в Міністерстві цифрової трансформації. Зараз команда Мінцифри разом з НБУ, МЗС, Мін'юстом, МВС, СБУ та Державною податковою службою працюють над нормативно-правовою базою, яка дозволить запуснути проєкт повноцінно. Крім того, органи влади протестують сервіс, за допомогою якого іноземці зможуть подавати заявку на отримання статусу е-резидента. «Після завершення тестування плануємо залучити близько 1000 е-резидентів. Очікуємо на надання останнього дозволу від НБУ, який допоможе запуснути проєкт повноцінно. Ідеться про можливість для е-резидентів переказувати кошти на власний рахунок за кордоном у валюті», – зазначив заступник міністра цифрової трансформації з питань розвитку IT Олександр Борняков. Запуск проєкту е-резидентства дозволить іноземцям: ставати підприємцями в Україні онлайн; дистанційно управляти своєю справою за допомогою сучасних технологій; підписувати документи електронним підписом; дистанційно відкривати банківські рахунки та керувати ними; сплачувати податки на пільгових умовах. Згідно із законом, е-резидентами не можуть стати підприємці, які мають дохід в Україні. Це означає, що е-резиденти надаватимуть послуги виключно іншим іноземцям. Громадяни Росії та країн, що входять у «сірий» чи «чорний» список FATF, стати е-резидентами не зможуть.

**RAZEM POMÓŻMY
UKRAINIE**

W IMIĘ SOLIDARNOŚCI Z LUDŹMI,
KTÓRYM POZOSTAŁA TYLKO NADZIEJA,

**ZWIĄZEK UKRAIŃCÓW W POLSCE
ODDZIAŁ SZCZECIN
UL. MICKIEWICZA 45
70-385 SZCZECIN**

PROWADZI ZBIÓRKĘ FINANSOWĄ
NA ZAKUP ŻYWNOŚCI
ORAZ ŚRODKÓW HIGIENICZNYCH
DLA OFIAR WOJNY
Z ROSYJSKIM NAJEŹDŹCĄ
- DZIECI, RANNYCH, UCHODźCÓW

Numer konta: 20 1090 1492 0000 0001 4312 2731
Kod SWIFT: WBKPPLPP

Анна ВІННИЦЬКА
Фото авторки статті

«Ми почуваємося тут у безпеці»

Уже понад рік у Кошаліні діє садок для дітей-біженців з України, створений за розпорядженням мера міста, де протягом восьми годин на день від понеділка до п'ятниці дітям забезпечують догляд та харчування. Дітлахами опікуються дві українські виховательки. Тут малюки почуваються в безпеці й, головне, позбулися страху, який супроводжував їх у зв'язку з втечею від війни.

Найсміливіша та найбільш балакуча з усіх 18 дітей, які приходять до садка, – чотирирічна Стефанія. Вона першою підбігла до мене, щоб познайомитися та розповісти про себе: як її звати, скільки має років та яке ім'я має тато. А згодом заспівала пісню «Ой, у лузі червона калина». У Стефанії є братик, якому два роки. Аліна, ще одна підопічна, каже, що любить ходити до садочка. Коли питаю, що любить тут найбільше, дівчинка відповідає, що маму, – і біжить гратися до дітей. У садочку повсякчас чути радісні вигукі малюків та їхній сміх.

– Дітлахи тут почуваються, насамперед, безпечно – ми граємося в різні ігри, розмальовуємо картинки, виходимо на прогулянки й робимо багато іншого. Діти також мають музичні та художні заняття. Ми кожного дня розповідаємо їм про Україну, вчимося співати державний гімн, «Ой, у лузі червона калина» та інші пісні. Вчимо теж українські віршики, дивимося наші казки – Україна в нас на першому місці. Дітям тут добре, – говорить вихователька Людмила Кава.

– Діти дуже люблять приходити до українського садочка, тут почуваються захищеними. Коли ми приїхали до Польщі, мій синочок, якому чотири роки, дуже пере-

живав, що має розмовляти польською мовою. Він казав: «Я не буду говорити польською, бо я українець». Бувало, що ми їхали автобусом, а мій син повертався до мене й запитував: «Мама, я українець?» Коли я підтверджувала, що так, він українець, запитував далі: «То чому маю розмовляти польською мовою?» Коли засвоїв польські слова, то дещо заспокоївся. Однак і далі не дуже хоче говорити по-польськи, – розповідає українка, яка працює прибиральницею в школі, де розташовано садок. Вона з дитиною приїхала з Чернігова. Під час бомбардування міста вікна в їхньому домі було вибито, а на ліжко сина посипалося скло, тому мама хлопця досі не може заспокоїтися й переживає за хлопця. П'ять днів вони провели в бомбосховищах, після чого чудом вдалося виїхати з міста. З Чернігова виїхали п'ятого березня. У рюкзаку везли ще kota, однак тварина втекла після того, як перетнули кордон.

– Коли ми приїхали до Кошаліна, були дуже втомлені. З собою привезли найнеобхідніші речі, які помістилися у два невеликі мішки для сміття. Ми мусили швидко залишити дім, оскільки виїздили, коли в місті було відкрито так званий коридор життя. За нами їхала машина з дітьми, яку на наших очах розстріляли, – згадує мама хлопця. Тому вона дуже вдячна Польщі, яка прийняла її родину, та зізнається, що ніколи не забуде хвилини, коли вони з сином лягли спати до ліжка, а не на підлогу бомбосховища. На телефоні показує мені садочок у Чернігові, з працівниками якого перебуває в постійному контакті: вихователька говорить, що всі чекають на них. У перший день війни в Чернігові жило близько 400 тис. людей, а після двох тижнів – усього 200 тис.

Хоча в Кошаліні безпечно, багатьох жінок усе ж таки не покидає почуття туги та смутку. Мовляв, ми з дітьми живемо тут, а інших дітей в Україні гвалтують чи вбивають на очах матерів, й цьому ніяк не можна зарадити. Єдине, що можуть зробити ті, хто зараз перебуває в Польщі та інших країнах, – піти на роботу та допомагати ЗСУ, щоб вони якнайшвидше прогнали росіян з української землі та врятували українців від насильства, щоб усі нарешті могли повернутися додому.

– Коли ти усвідомлюєш своє безсилля, стає ще важче. Бо є ті, які щодня допомагають у Бахмуті, наражають своє життя, а ми тут у безпеці. Однак я розумію, що найважливіше – це діти, й кожна з нас допомагає ЗСУ, – каже жінка.

Одна з вихователек розповідає: коли діти приїхали, було помітно, що вони бояться, у малят був стрес, іноді діти плакали. Однак сьогодні страх, спричинений побаченням, минув. Вони радісно бавляться, вже не думають про війну та не переживають.

Виховательки садочка також приїхали до Кошаліна після початку повномасштабної війни, а тому малята можуть спілкуватися з ними рідною мовою та поступово вчать польську. Мама з теплотою згадують концерти та різноманітні події, які відбуваються в садочку. Там вони зустрічаються одна з одною, знайомляться із запрошеними гостями. Під час таких зустрічей малеча співає не лише українські пісні, але й польські. Як-от пісню «Супер-мама», яку діти охоче виконали для мене.

– Ми думали, що їдемо до Польщі на місяць, може, два, а живемо тут уже понад рік, – каже мама Софійки та Натанка. Вони до Кошаліна приїхали з Полтави дев'ятого березня минулого року. Софійка полюбила садочок з першого дня. Хоча в Польщі їм дуже добре, вони вирішили повертатися додому. В Україні за ними дуже сумує чоловік і тато. Страх ще не минув, однак туга сильніша за нього.

Пункт опіки розташований на території Шкільного комплексу № 10 у Кошаліні, а опікується ним місцеве відділення Товариства приятелів дітей. Бартош Заброцький, його представник, розповідає, що найбільше проблем виникає з фінансуванням. Проте Товариство зробить усе, щоб садок працював надалі.

– Ми вирішили не брати оплати від батьків, а дітям, крім професійної опіки, потрібне також харчування. Для нас було важливо, щоб матері пішли на роботу й могли допомагати своїм родинам, які залишилися в Україні, або ЗСУ. Це безпечне місце, де діти почуваються добре. Малюки та їхні мами прив'язалися до своїх вихователів, вони, немовби, одна родина, й у жодному разі не можна їх розлучати. Це їхня «мала батьківщина» в Кошаліні, – підсумовує Бартош Заброцький.

– Справді, ми тут почуваємося, як у великій українській родині. Коли якась дитина не приходить в садочок, інші питають про неї, – розповідає Людмила Кава. Після повернення в Україну мама Софійки разом з дітьми сумуватимуть за новими друзями та надалі підтримуватимуть зв'язок з ними. Головне, щоб вони були в безпеці. ●

Павло ЛОЗА

Фото з фейсбук-сторінки Народного дому

«Діалог поколінь» в Перемишлі

«Діалог поколінь» – це інноваційна освітня програма, яка сприяє відкритості та різноманітності поглядів, знайомству між представниками груп різного віку. Її було обрано з-поміж тисячі соціальних інновацій, заявлених у межах грантового проекту «Генератор інновацій». Поряд із сімома іншими цей проєкт українців тепер буде впроваджено в польських містах і селищах.

– Проєкт потрібний, щоб зблизити різні покоління, щоб молодь та старші особи не були такі далекі одне від одного як зараз, – розповідає Кася Комар-Мацинська, авторка проєкту «Діалоги поколінь». Разом з головою Перемиського відділу ОУП Ігорем Горківом та Наталією Кертичак з Варшави вони сформували команду тренерів, котрі в грудні 2021 року провели перший майстер-клас у Народному домі. У цій події взяла участь група, до якої увійшли представники молодшого й старшого покоління польської та української громади Перемишля. Учасникам майстер-класу пояснили, що таке «діалог», чим він відрізняється від «дебатів», які його особливості та цілі. Також практикували активне слухання, говорили про факти, емоції та потреби.

Наступна зустріч відбулася на початку 2022 року. Подальші заняття мали відбутися на початку березня 2022 року, проте через війну їх було перенесено на осінь.

– Темою наших зустрічей було те, як розмовляти, як слухати одне одного й ефективно спілкуватися. Одна з тем розмови також була присвячена дискримінації та як їй протидіяти, розуміти окремі механізми. Наприкінці ми також обрали кілька суперечливих тем та обговорили їх у групі, – розповідає Наталія Кертичак, одна з організаторок проєкту.

Серед учасників старшого покоління були ті, хто щойно вийшов на пенсію, й ті, хто невдовзі на неї піде.

– Це також була нагода дізнатися, що цікавого можна робити на пенсії, знайти собі простір для діяльності, побачити, в якому напрямі ще можна розвиватися, коли, скажімо, «є час для себе», – додала організаторка.

Своїми враженнями від майстер-класів та роздумами про важливість і цінність таких ініціатив поділилися учасники. Нижче подаємо деякі з них.

«Я хочу розвиватися, як це не дивно, коли стала старшого віку. Але вважаю, що для саморозвитку ніколи не пізно», «Я хотіла б бути активною й учитися в молоді. Світ змінюється так швидко, а технології сприяють цьому. Потрібно бути відкритим до змін і вчитися діалогу та веденню розмови», «Дізнаючись інформацію, пов'язану з діалогом, конфліктами та стереотипами, я трохи змінилася. Змогла краще аналізувати свої дії», «Ми точно навчилися бачити добре завершення розмови, її мету. Навчилися вести діалог до обраної мети та передбачати погані емоції, щоб розмова не переросла в суперечку або сварку», «Майстер-клас дав мені зрозуміти, що не завжди доцільно чи правильно починати обговорення, використовуючи домінуючу позицію», «Якби я мала нагоду раніше пройти ці майстер-класи з діалогу, могла б ще краще використати цей досвід у роботі з учнями, молоддю, дітьми».

Можна сказати, що учасники перемиських зустрічей першими перевірили ефективність цього проєкту. Його продовженням стали презентація та посібник, який містить, серед іншого, інформацію про те, як обирати тренерів і групи, готувати такі семінари, які теми потрібно розглянути, як налагодити взаємини між учасниками тощо.

– Зараз працюємо над поширенням інформації про проєкт. Ми маємо розповісти іншим про свій досвід: як відбувалась подія, як її можна спланувати і створити подібну серію зустрічей у своєму місті чи селищі, – зазначає Наталія Кертичак.

За словами авторів проєкту, його можна впроваджувати як у малих, так і у великих містах – у світлицях, будинках культури, бібліотеках тощо. Потрібні лише люди, які були б готові до такого навчального процесу.

– Ми зробили це як проєкт між поколіннями. Але насправді ідею зустрічей і дискусій можна втілювати в різних групах. У нашому місті, зокрема в Народному домі, є велика потреба в таких діалогах, тому що до нас приїхало багато людей з України. Потрібно створити простір для розмови між «старими» мешканцями міста та новою групою українських громадян, які прибули сюди нещодавно, – наголошує організаторка.

Такі семінари дають можливість не лише зустрітися, а й обговорити конкретні теми чи проблеми. Отже, існує багато груп, на які можна скерувати проєкт.

– Навіть серед громадян України, які минулого року приїхали до Польщі, є люди з різним досвідом. Адже вони приїхали з різних регіонів і в кожного свій досвід війни, часом жахливий. «Діалог поколінь» – це також простір для усвідомлення того, що досвід може бути різним. Треба це розуміти, якщо ми хочемо створити спільноту. Те, що серед нас з'являться люди з різним багажем досвіду, вплине на українську меншину в Польщі й те, що відбуватиметься в житті громади, – вважає Наталія Кертичак.

Інноваційний проєкт «Діалог поколінь», який підготували члени Об'єднання, призначено для організацій, тренерів, але насамперед – це простір для взаємодії різних суспільних груп.

«Діалог поколінь» реалізує PCG Polska в межах грантового проєкту «Генератор інновацій. Мережа підтримки 2», який фінансує Європейський соціальний фонд у межах Оперативної програми «Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020». Партнер проєкту – Асоціація творчих ініціатив «e». ●

Григорій СПОДАРИК
Фото з архіву героїні статті

Зустріч волонтерів у Гіжицьку

У межах організованих Мазурським відділом Об'єднання українців у Польщі заходів, присвячених річниці повномасштабної війни в Україні, у місцевій домівці 25-26 березня відбулася зустріч волонтерів, про яку розповідає їхня координаторка Ольга Пік-Кішко.

Фото автора статті

– Яку мету ви як організатори цієї зустрічі ставили перед собою?

– Наші заходи, проведені в суботу та неділю, мали нагадати людям про війну в Україні й подальшу потребу допомагати. У суботу ми зустрілися з нашими активістами, щоб проаналізувати дотеперішні дії й обдумати можливі зміни. Серед наших цілей – знайомство з організаціями, що діють у нашому регіоні та які створили громадяни України: фондом «Голос жінок України» та Об'єднанням українців у Сувалках. На зустрічі їхні лідерки Ірина Шатківська та Анна Самойленко розповіли про свою діяльність, а також допомогу Україні та найближчі плани. Ми, зокрема, домовилися про допомогу фонду «Голос жінок України» щодо підготовки одного з їхніх танцювальних заходів, запланованого на червень. З партнерами, що діють у Сувалках, ми також обговорили можливість створення спільних проєктів. У нас є перспективи співпраці, проте всі ми погодилися, що зараз пріоритетом є допомога Україні та її мешканцям. Тим часом плануємо співпрацю в площині культури, зокрема завдяки взаємодії творчих ансамблів, які діють при наших організаціях.

– Як виглядає зараз робота ваших волонтерів?

– З початком війни ми створили штаб при нашій греко-католицькій парафії в Гіжицьку, і він працює до сьогодні. У перші місяці ми були відкриті кожного дня. Зараз штаб працює протягом трьох робочих днів та в неділю після богослужіння – у цей час можна приносити допомогу. Надалі збираємо речі та гроші. Під час усіх заходів відділу та гуртка, які ми організували впродовж останнього року, проводили благодійні збірки. Так само робитимемо й цього року. Не зміниться й спосіб постачання допомоги в Україну, за що надалі відповідатимуть наші перевірені українські партнери – органи самоврядування міста Дубно та священники, з якими маємо досвід багатолітньої співпраці. Ми також співпрацюємо з тими людьми, які на початку війни потрапили в наш регіон, але вже повернулися в Україну. Від початку нам допомагають члени наших структур ОУП і волонтери-біженці. Зараз діємо більш організовано, до того ж немає проблем з тим, щоб по телефону викликати людей, потрібних, наприклад, щоб завантажити допомогу.

– Які після року бачите потреби біженців у вашому регіоні?

– Спочатку ми, наприклад, у нашій домівці організували зустрічі для дітей з України, але зараз уже немає такої потреби. Більшість з них пішло до шкіл. Від учителів, з якими ми постійно перебуваємо на зв'язку, знаємо, що діти добре інтегруються до учнівських спільнот. Тут тішить й інформація про те, що учні з України доволі швидко вивчили польську мову, що полегшує їм спілкування. Звичайно, завжди передаємо їм вітання та запрошуємо до участі в наших заходах. Якщо йдеться про потреби дорослих, то наразі найчастіше звертаються ті, хто хоче змінити роботу або її знайти. Оскільки наш регіон – туристичний, то вже незабаром, з початком літнього сезону, з цим буде набагато простіше, ніж зараз. Також бувають прохання, пов'язані з пошуком дешевшого житла. Звичайно, якщо маємо можливість, то в кожному такому випадку намагаємося допомогти.

– Гіжицькі відзначення річниці війни супроводжувало запитання про те, чому потрібно продовжувати допомагати Україні? Яка твоя відповідь?

– Тому що війна надалі триває, а агресор щодня нищить Україну й забирає життя героїв. Усі ми також знаємо, що Україні потрібен не просто мир, але й перемога. Оскільки вона означає також свободу та спокій в Європі, то ця перемога для всіх нас є важливою. ●

Людмила ЛАБОВИЧ

Фото авторки статті

Великий піст у народній традиції Підляшшя

Великий піст – це особливий час, що має підготувати людей до святкування Великодня. На Підляшші з ним пов'язані звичаї, які відносяться не лише до релігійної, але й народної обрядовості на зламі зими і весни.

Великий піст у підляських селах звуть у залежності від говірки: *Велікі нуост*, *Велікій нуист* або *Велікий піст*. Він починається у понеділок після Сиропусної неділі, продовжується шість тижнів та закінчується у п'ятницю шостого тижня перед святом Входу Господнього до Єрусалима (на Підляшші – *Вербніця/Вербниця*).

Страсний тиждень не включений у богослужбове коло Великого посту, але стоїть окремо, однак Свята Чотиридесятиця та Страсний тиждень фактично нероздільні, тому й вони сприймаються як єдине ціле. Так є у підляських селах – у народній свідомості Великий піст продовжується сім тижнів та завершується напередодні Великодня.

Кожен піст накладає багато обмежень, однак той, який передує Великодню, – найгостріший. Перш за все, забороняється споживати м'ясні та молочні продукти, а також яйця. Старші жителі Підляшшя згадують, що колись люди *так постіли, аби не жити*, тобто не лише не їли скоромного, але значно обмежували будь-які харчі.

Обмеження в їжі мало не лише релігійне обґрунтування. Просто після Різдва Христового та забав і весіль, які продовжувалися у селах до початку Великого посту, починало бракувати в хатах харчів, зокрема м'яса, але також яєць і молока.

Ще в 1950-х роках господарі тримали курей у хлівах, на так званих *вишках*, де було доволі холодно. З тої при-

Після довготривалого посту особливо смакує великодня паска, освячена у суботу напередодні Великодня. Чижі, 2021 р.

Великий піст – це час переходу від зими до весни. Каплиця коло села Новий Корнин

чини бракувало зимою яєць. Нічого й дивного, що після посту великоднє яйце – це була просто смакота. Коли по селах почали ставити курятники, кури стали нестися й зимою. Зараз яєць не бракує, також під час посту, хоча й найсмачнішим і так є не те з супермаркету, але справжнє сільське на великодньому столі.

Зимою бракувало також молочних продуктів, бо ж якраз тоді корови запускалися і телилися. Тому й обмеження в їжі під час Великого посту досконало вписувалося у спосіб харчування на селі на зламі зими і весни, коли не всі продукти були доступними.

Старші підляшани, зокрема жінки, намагалися дотримуватися всіх заборон, пов'язаних з Великим постом. Вони постили цілий піст, не лише в середу і п'ятницю. Однак згадують, що все-таки пісна сільська їжа була смачною та різноманітною.

Звичайно, кожне село мало свої страви та свої, часто дуже цікаві, назви тих страв. Що їли? *Шумку із колопен*, *з насіння в Койлах*, *ополоники*, *огульник* у Добриводі, *борщ з грибами*, *жур*, *галушкі* в Суховульцях, *кисіль з овса* в Дашах, *мак з пірогом*, *щуолок* у Пасочниках, *горох густий наварани* в Клениках та багато, багато інших цікавих страв, рецепти яких варто було б зібрати та поширювати.

Під час Великого посту люди досі відмовляються не лише від певних страв, але й від алкоголю, розваг і веселощів, намагаються скромніше одягатися. Ще й тепер деякі старші люди обурюються, коли хтось носить у цей час, наприклад, червоний одяг.

Колись у селах під час посту суворо заборонялися товариські зустрічі розважального характеру. Не можна було виконувати світських пісень. Жінки сходилися лише з метою спільного співання сакральних творів.

На Підляшші виконували в цей час передусім пісні з «Богогласника» – збірки позалітургічних творів, яка була поширена наприкінці XVIII ст. в Україні. Вперше її надруковано в Почаївській лаврі в 1790 році. Містила вона значно понад 200 пісень, у тому числі великопісних. На Підляшші «Богогласники» поширювалися у перепису-

ваних варіантах. Досі у старших людей можна побачити зошити з дбайливо переписаними колишніми піснями. Важливо, щоб їх не викидали, бо це цінні пам'ятки духовної культури цих земель.

У народній традиції Великий піст пов'язаний із кінцем зимової та початком весняної обрядовості. У часи язичництва це був час веселощів – проводжання зими, молодіжних забав та виконання веснянок. Однак під впливом християнського календаря цей цикл обрядів помінявся, та весняні веселощі були перенесені на час після Великодня, коли наші бабусі на лавочках починали співати веснянки і рогульки.

Все-таки – Великий піст надалі залишається часом, коли пробуджується природа, вертаються з вирію пташки. Коли вперше заспіває жайворонок, зразу стає тепліше на душі.

Останні два тижні до Великодня – то час весняного прибирання. До Вербної неділі жінки по селах закінчували ткання, білили вапном та прибирали хати, а також готувалися до Вербної неділі і Великодня.

Великий піст згідно з традицією завершується в п'ятницю перед святом Входу Господнього до Єрусалима, яке на Підляшші звуть *Вербниця, Вербниця, Вербна неділя, Вербна неділя*. Після нього настає Страсний тиждень, з яким також пов'язані цікаві як релігійні, так і народні традиції.

У Вербну неділю люди і зараз ідуть до церкви з прикрашеними вербовими гілками. Колись символічно били ними близьких і знайомих, а зокрема дітей, промовляючи слова:

*Верба б'є, не я б'ю.
За тиждень Великдень.
Будь здорова як верба,
Будь весьола як весна.*

Зараз щораз рідше можна почути такі святкові віршики, зокрема не знають їх діти, з якими батьки не лише в містах, але й у селах, не розмовляють уже «по-своєму», тобто українською говіркою.

Великий або Страсний тиждень особливо важливий, бо ж він духовно приготує вірних до Великодня. Згадується Таємна Вечеря, страждання, розп'яття і поховання Ісуса Христа. Всі дні Страсного тижня зветься «Великими», та особливо важливими вважаються останні три – Великий четвер, який звуть на Підляшші – *Жильнік, Жильник*, а також Велика п'ятниця і Велика субота.

У Великий четвер люди жильнікували, тобто починали суворий піст та не їли аж до Великодня. Цікавий звичай,

пов'язаний із цим днем, зберігався доволі довго в деяких підляських селах.

– *На Жильніка свічки паліли в церкві і з тою запальною свічкою ішли додому і кругом будинкув обходілі, коб то вже щастє било*, – пояснювала колись уродженка села Пасочники.

У Гределях, вертаючись із церкви, співали місцевою українською говіркою дуже цікаву пісню у формі діалогу, яка починається словами: «*Велікі четвер увечери / Ішов сам Господь із вечери*». Розповідає вона про зустріч Ісуса Христа з грішною дівчиною. Виявляється, Господь знає її страшенний гріх:

*То дівко вода пречистая,
Ти сама дівко нечистая.
Ти девять синуов породила
І у суюй воді потопила.*

Однак Господь бачить для дівчини порятунок:

*Ти дівко мене не лекайся,
Іди до церкви сповідайся.*

І все ж таки грішницю чекає покарання:

*Покуоль дівка до церкви дойшла
То й на сім сажніє в землю войшла.*

На жаль, як підкреслювали жінки з Гределів, сьогодні вже забувається ця цікава пісня, пов'язана з Великим четвергом.

У Велику п'ятницю люди йдуть до церкви на *винос плащениці (плащаниці)*. У деяких селах уже цього дня господині печуть паску і мазурки. Останніми роками поширюються однак готові булочки з крамниці.

На Підляшші кошичок зі святковими продуктами священник освячує в суботу у визначених місцях у селі. У деяких місцевостях люди приносять святкові страви до церкви. Досі цей кошичок з великодніми продуктами звуть паскою.

Міняються часи, та разом із цим міняється ставлення до релігійних заборон та народних звичаїв. Віруючі люди більш суворо підходять до обмежень, пов'язаних із Великим постом. Поступово з'являються й інші – заборона дивитися телебачення, слухати музику та інші, пов'язані з життям сучасної людини. Молоді щораз частіше під час Великого посту відмовляються від солодощів. Однак, незалежно від того, яких обмежень дотримуються віруючі, ідея Великого посту залишається незмінною – підготуватися до найбільшого та найважливішого християнського свята – Великодня. ●

Хто такі українці з Польщі? Яка їхня історія і доля? Яка їхня ідентичність та що її формувало в період Польської Народної Республіки і формує досі? Які виклики ставить перед ними нинішня політична ситуація в Польщі? Який їхній внесок у розбудову демократичної Польщі? Зрештою, що для них Україна?

Книга «Сплетення. Розмови про українців із Польщі з Петром Тимою» несе відповіді на ці та багато інших запитань. «Книжка створена з турботи про те, щоб, відповідно до близького мені етосу, який сповідував Яцек Куронь, після 1989 року українки та українці з Польщі сприймалися і визнавалися як повноправні громадянки та громадяни, а їхні драматичні історії від II Речі Посполитої, ПНР та III Речі Посполитої, до того, як вона була також частиною польської історії», – каже Іза Хруслінська, авторка книги.

Ціна 1 примірника з висилкою поштою **50,00 зл.**

Замовлення просимо надсилати на адресу ТОВ «Тирса»:

TYRSA Sp. zo.o.ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa email: tyrsa@hot.pl тел. +48 [22] 679 95 47

або вплачуючи рівновартість кількості замовлених примірників на банківський рахунок:

TYRSA Sp. z o.o., Warszawa Nr 95 1160 2202 0000 0000 3170 4029

чи поштовим переказом, з позначенням, скільки примірників замовляється.

Юлія КАМІНСЬКА

Фото з Вікіпедії

Музика, відроджена з попелу

Один із будівничих української музики XX століття, перший український композитор, чиї ноти друкували у Європі, Сполучених Штатах та навіть у Японії. І водночас одна з найтрагічніших постатей нашої культури. Композитор, піаніст-віртуоз, педагог, музикознавець, диригент, громадський діяч – Василь Барвінський походив зі старовинного роду, що дав Україні відомих діячів на ниві освіти, культури, науки.

Народився майбутній композитор 135 років тому, 20 лютого 1888 року у місті Тернопіль. Прадід Мартин Барвінський був ректором Львівського університету у 1830-х роках. Дядько Володимир був засновником найвпливовішої української газети «Діло» у Львові. Дядько Осип – автор численних історичних драм. Батько Олександр Барвінський був послом австрійського парламенту, де захищав національні інтереси українців Галичини, а згодом – держсекретарем освіти в уряді: впроваджував українську мову у школах Галичини, видавав підручники з історії, літератури. Першою вчительською музикою для Василя стала його мама – співачка та піаністка Євгенія Барвінська. Вона керувала хором у Тернополі (до речі, помітила талант Соломії Крушельницької, але навіть не здогадувалась, що згодом її син виступатиме на одній сцені із всесвітньо відомою оперною співачкою).

Перші кроки у царині музики

Родина Барвінських приятелювала з Пантелеймоном Кулішем, Сидором Воробкевичем, Миколою Лисенком. Коли родина оселилася у Львові, в їхньому домі бували Андрей Шептицький, Леся Українка, Іван Франко. Музичний хист їхнього Василька помітив Микола Лисенко, коли гостював у Барвінських і почув гру хлопчика на роялі. Так було остаточно визначено долю майбутнього музиканта. Професійну музичну освіту Василь Барвінський здобув у Львівській консерваторії, після закінчення якої 1906 року вступив на юридичний факультет Львівського університету, проте вже наступного року виїхав до Праги, щоб продовжити свої музичні студії. Він обрав філософський факультет Карлового університету, де слухав лекції відомих чеських музикантів. Вітезслав Новак, професор, знаменитий чеський композитор, заохотив Василя Барвінського до вивчення української пісенної творчості. Так з'явилися перші фортепіанні прелюдії майбутнього композитора, які відразу отримали визнання і стали одними з улюблених творів у репертуарі піаністів.

У Празі він написав збірку з шести обробок українських народних пісень для голосу з фортепіано. Перша з них – колискова «Ой, ходять сон коло вікон», яку Василь чув ще у дитинстві від матері. Як пізніше згадував сам композитор, цю пісню переклав для Українського національного хору видатний український хоровий ди-

ригент Олександр Кошиць, зберігаючи гармонізацію автора. Згодом її з успіхом виконував хор під час гастролей світом. Ця пісня, як і наш славнозвісний «Щедрик», що мандрує континентами планети вже понад 100 років, теж народилася в Україні і стала ще одним містком музичної дипломатії зі світом. А далі колискову чекала широка дорога і світове визнання вже в іншій музичній

інтерпретації. 1929 року у Нью-Йорку під час гастрольного виступу Український національний хор під орудою Олександра Кошиця виконував колискову «Ой, ходять сон». У залі був присутній композитор Джордж Гершвін, якого зачарувала ніжна, наповнена дивовижною гармонією та поліфонією мелодія. За п'ять років колискова побачила світ вже у новій іпостасі – у лютому 1934 року народилася арія з опери «Поргі та Бесс», котрій судилося у майбутньому стати самостійною джазовою композицією і світовим шедевром. Назва цього твору – «Summertime». Отже, колискова в обробці Василя Барвінського стала дороговказною зіркою у творчості Джорджа Гершвіна.

Празький період Василя Барвінського ознаменувався ще й зверненням до симфонічного жанру – він пише великий твір «Українська рапсодія», який на конкурс ім. Лисенка здобув першу премію. В останні роки перебування у чеській столиці Барвінський написав твір «Українське весілля», який вперше прозвучав у Празі на вечорі української народної пісні. Фортепіанний цикл «Любов», написаний на початку 1915 року, має автобіографічний характер, оскільки присвячений майбутній дружині композитора – Наталії Пулюй, з якою Барвінський познайомився саме у Празі. Вона – дочка видатного українського вченого-фізика та громадсько-політичного діяча Івана Пулюя, одного з відкривачів X-променів.

Період творчого розвою

Того ж таки 1915 року Барвінський повернувся до Львова, де на нього було відразу покладено чимало обов'язків: директора і педагога музичного інституту, організатора концертів, у яких сам брав участь як композитор, піаніст, лектор. У 1920-30-х роках музикант займався написанням творів для віолончелі, скрипки та інструментальних ансамблів. Найбільшої уваги приділяв фортепіанним мініатюрам. 1925 року його шість мініатюр на українські теми набули такої популярності, що тисячі примірників розійшлися за 4 місяці по Європі. У музиці Барвінського звучить українська душа, українські ідеї, колоритна і барвиста наповненість, багатство мови.

1928 року Барвінський здійснив велике гастрольне турне містами України – Київ, Харків, Одеса, Дніпропетровськ. Свою концертну діяльність маестро поєднував з педагогічною роботою – з класу Барвінського вийшло чимало відомих піаністів. У цей період музикант плідно працює над створенням кантат, зокрема до творів Тараса Шевченка, ораторій, п'єс, пише пісні на слова Івана Франка, співпрацює з Миколою Лисенком, Станіславом Людкевичем. Також регулярно виступає на радіо, бере

участь у лекціях, його праці з історії музики публікують не тільки вітчизняні часописи, а й закордонні. У його доробку – фортепіанна збірка колядок і щедрівок, а також збірка 20 дитячих п'єс для учнів молодших класів, увертюра до опери «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці».

На 1938 рік припало два ювілеї Василя Барвінського – 50-річчя від дня народження і 30-річчя його композиторської діяльності. Ці дати відзначили яскравими і масштабними концертними заходами. Упродовж понад 30 років Василь Барвінський стояв на чолі музичного життя Львова: очолював з 1934 року Спілку професійних українських музик, керував консерваторією, відкрив філії інституту у менших містечках Галичини.

Трагічні акорди в житті композитора

Коли восени 1939 року Радянський Союз та гітлерівська Німеччина роздерли Польщу, а Львів потрапив під владу комуністів, нові керманичі використали постать Барвінського у своїх інтересах. Його було обрано до складу Народних Зборів Західної України, які проголосували за входу західних областей України до складу УРСР.

Після Другої світової війни репресивна машина не оминула й сім'ю Барвінських. Попри бездоганну репутацію і повагу за минулої влади, тепер композитор виявився «німецьким агентом» і «буржуазним націоналістом». 1948 року подружжя Барвінських заарештували і ув'язнили на 10 років до таборів далекої Мордовії. «Львівські музиканти готувались до 60-річного ювілею директора консерваторії, проте його терміново викликали до Києва і там просто з літака тихенько без галасу забрали в НКВС, а звідти – у мордовські табори... Вчинили судилище над ним у тій консерваторії, якій він віддав 33 роки життя, погрозами і тиском змусили багатьох шанованих людей виступати проти того, з ким іще нещодавно приятелювали. Кожен мав встати й засудити професора. Тільки двоє з усіх викладачів не побоялись і виступили на його захист: Станіслав Людкевич та Іларіон Гриневецький», – пише у своїй публікації музикознавиця Любов Кияновська.

Композитора змусили підписати згоду на знищення всіх своїх творів: «Дозволяю знищити мої рукописи». Музикант не бачив, як на подвір'ї рідної консерваторії спалювали

його життя – його ноти. Внаслідок допитів Василь Барвінський втратив здатність чути на ліве вухо. «Протягом двох років слідства головним питанням було: „Розкажи про всіх своїх співпрацівників з підірвної антирадянської діяльності!“ На другому році слідства я втратив пам'ять, яка повернулася щойно за шість років. У моїй справі не було жодного суду, а якимсь „особым советом“ був засуджений на кару смерті. Пізніше замінили на 25 років таборів», – розповідав згодом сам Барвінський.

Наталія і Василь Барвінські 10 років провели у сусідніх таборах, бачитись їм не дозволяли. 1958 року вони повернулися до Львова, маючи підірване здоров'я і зовсім не молодий вік. Композитору заборонили не лише займатися педагогічною роботою, а навіть заходити у приміщення консерваторії. Решту життя Василь Барвінський присвятив спробам відновити з пам'яті знищені твори, але вдавалося небагато. Він ходив по архівах, шукав, розпитував – не вірив, що все знищили. Бувало, піднімався до свого кабінету, проводив там години і повертався зі словами: «Не можу відтворити те, що колись створив. Я – композитор без нот». Можна собі тільки уявити, що для творця означає знищення його доробку. Це ціле життя, це більша трагедія, ніж втрачене життя. Так сталося, що маестро знав того, хто знищив його рукописи, зустрічався з ним, розмовляв. Той чоловік хотів щось написати згодом про Барвінського. Друзі дивувалися: «Як ви можете з ним розмовляти?» На що Барвінський відповідав: «Людяма треба прощати». Такою благодушною він був людиною.

Дружина, яка завжди була вірним ангелом-охоронцем, знаючи про невідворотність діагнозу, зуміла приховати це від чоловіка і намагалася влаштувати відвідини всіх приятелів та друзів Василя, щоб він зміг побачитись з ними. Відійшов у вічність Василь Барвінський 9 червня 1963 року. За рік його реабілітували. Однак лише після 1988 року ім'я композитора та його музика знову зазвучали в культурному просторі. Копії творів дивовижним чином знаходили за кордоном учні Барвінського. Фортепіанний концерт, наприклад, повернувся до України навіть з Аргентини. Нині практично всі твори маестро відновлено. ●

Борис ЛЕМКІВСКИЙ

Фото з Вікіпедії

Почаївська Свято-Успенська лавра

О Почайові зробило ся голосно, бо бойі о Свято-Успенську лавру розгоріли на ново. Бют ся о ню головні православны з православныма, адже монахи конфесии міняти не мусят. Дехто, нибы невинні, навязує до незаперечных звязків Почаївской лавры з Греко-католицком церквом. Мож ся легко додумати чом таке ся бесідує, москві потрібний єст більший заколот в Україні, ци то не пущаня Українця на Українця.

Так по правді то в гнешній Україні спір иде не лем о церкви и лавры, а о того, котра насправді єст Православном церквом. Так сесе на вістрю меча кладут головні москале, котры лем свою мают за єдиную, святую, соборную и апостольскую Церкву. московський патріархат має быти єдином Христовом церквом цілого Божого сьвіту, твердят, же Бог лем ей узнає за свою. кирило, натігаючи на ся стару капоту «Третього Риму», старинных православных патриархів по кутиках розставляти ся здає и сам хоче царювати над умами вшиткых православных вірных (и то не лем в росії). Вірных собі люди шле на цілий сьвіт з наказом русифікування вшиткых народів, в перші черзі словян. Україну, так само як путін, бере не за окрему державу, а за автономну частку рф и свого патріархату. кирило так по правді то вірит хыбаль не в Бога, а в путіна, оба видят, же Україна надыхує ся свободом. Видят, же Русь-Україна, так як колиси міцкевічівска Польша, почынат ставати: *Сама собі кермом, моряком и шыфом*. москва, не хотячы на сесе дозволити, прибує заняти Україну, а кед ся не дає того зробити, то хоче знищити ей юж на гет, так жебы даколи и решту гывтнути. Не од гнеска так єст, же росия вшиткых нехотящих жыти в «русским мирі» має за ворогів. москале не од вчера ненавидят України и вшиткого, што українське, бо самостійна Україна цілий час буде протидіяти роздутій москальській так званій рускій мегальоманії. Самостійна Україна нигда не позволит росії сужати. Існуваня України московитам коротит історию (не можут пришивати ся до Володими-

ра Великого) и, што важніше, торощят головний прапорный їхній заклик: Соєдиненія вшиткых русских земель під крылами москальского кремля. Не лем мы знаме, же великий московский князь од Русі-Україны вкрал не лем мено, але и престіл кыївского митрополита. Пак кыївських митрополитів в москві окривающих, царі незаконно вынесли на патріарший престіл, але юж яко московских. Дякуйме Богу и за то, же товды старинну кыївску митрополию не касували, а приєднали до москвы.

Адже путін має ся о што бити, Україна боре ся о своє: *Быти або не быти*, а росії розходить ся о: *Быти або не быти* для могутньої московской мегальоманії. Дал бы Бог, же вільний сьвіт скоро піде по розум до головы и зміркує кому треба помагати, жебы помочы самому собі. Віруючы барз добрі знають, же Бог може справити, же не в кождім бою перемагаєт більший и міцнішый.

Почаївська лавра єст важна не лем для Русинів-Лемків, она и для москвы єст барз важна, другом заразіся по Печерській лаврі. Што правда кирило вшиткых їх має аж пят, але барз добрі знає, же кед Українська православна церква выйде з московского патріархату, то останут му ся лем дві. Зато од давна дбал, жебы своїх настоятели мати и в Києві, и в Почаєві. Не інакше было и з третьом українськом лавром, думам о Святогірській. То з ней в 2014 році выйти мало кілька десятков кадириців и то в повным бойовым рынштунку, адже и таких «монахів» мают лавры упц мп.

З тайно награной розмовы знаме, же настоятель Печерской лавры (в Україні звет го *пашом мерседесом*) покарал монаха. Кед бідний монах не знал, за што го карають, ігумен зьвідал ся го, ци путін дашто злого му зробил. Одповів, же нич и товди довідал ся, же кару має за прилюдне метаня клеветів на путіна и росию. Штож ту можна речы, хыбаль лем того, же хоц ігумены лавр упц мп мают істо таку саму першу заповід як и мы (Аз єсм Господь Бог твой: да не будут тебе бози інніи, разві Мене), але они хыбаль під заіменником «Мене» ставляють путіна, а не істинного Бога – так як мы.

Бог порадил сой з фараоном, ци з могутным Голятом, поради́т си и з пашом мерседесом, з кирилом и путіном. московских братчыків експітувано з Кыївской Печерской лавры, майме надію, же з інших тіж ся вынесут. путіновскы ієрогліфы не перестрашат и не затримаят Авраамового, Яковового и Мойсейового Бога, а мы іншого бога разві (крім) Нього не маме. ●

ВІДІЙШЛИ

Пам'яті незабутньої ЯРОСЛАВИ ПЛАВ'ЮК

*«всі підвладні потокові часу,
що забирає з собою бастилії й башти,
лівреї, ліри і лаври»*

Віра Вовк

Надійшла сумна звістка, що 4 березня на 97-му році життя померла Ярослава Плав'юк, дружина останнього президента УНР в екзилі Миколи Плав'юка.

Народилася пані Ярослава 24 березня 1926 року в селі Біла Тернопільської області. Її батько, Володимир Бойко, був професором гімназії, а мати Марія – донькою пароха греко-католицької церкви отця Колянківського. У 1945 році Ярослава опинилась у таборі для переміщених осіб (D.P., «Ді-Пі») в американській зоні окупації (Карлсфельд, поблизу Мюнхена), де познайомилася з Миколою Плав'юком, який допоміг її брату, визволивши його з табору «Ді-Пі» в Італії.

З Миколою Плав'юком одружилась у 1948 році в Мюнхені та прожила з ним довге й щасливе подружнє життя, виховавши двох синів, Ореста й Нестора, та двох дочок, Уляну й Оксану, мала 9 онуків та 4 правнуків.

У 1949 році родина разом з батьками Ярослави Плав'юк переїхала до Канади. 1 грудня 1991 року, коли відбувся всенародний референдум, на якому понад 92% українців висловило свою однозначну підтримку незалежності та існуванню власної держави, ООН вирішила долучитися до розбудови України. 18 січня 1992 року після сорокавосямирічної вимушеної еміграції Микола Плав'юк разом з Ярославою ступили на рідну землю.

Ярослава Плав'юк брала активну участь у громадському житті. Завдяки співпраці з Монреальським відділом Громадської служби українців Канади «Поміч Україні», що опікувався постраждалими внаслідок аварії на ЧАЕС,

вона долучилась до створення стипендій для українських студентів та дітей-сиріт. Також помітною була її діяльність у Всеукраїнському жіночому товаристві імені Олени Теліги. Багато допомагала, зокрема у питаннях залучення спонсорів, щорічному Всеукраїнському літературно-мистецькому конкурсу на найкраще виконання творів Олени Теліги «Щоб далі йти дорогою одною», який Всеукраїнське жіноче товариство ім. Теліги проводило серед учнівської та студентської молоді України.

Вона подарувала рідкісні старовинні рушники та жіноче автентичне вбрання шкільному музею київської спеціалізованої школи № 97 ім. Теліги та музею Київського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука.

Ярослава Плав'юк зробила вагомий внесок у формування світогляду й підтримки національної ідеї українцями за кордоном та на батьківщині, збереження культурної спадщини України. Її стараннями було повернено й передано до Центрального державного архіву кінофотофонодокументів музичні твори відомих у діаспорі, а тепер і в Україні, композитора Богдана Весоловського та співака Антіна Дербіша.

12 жовтня 2016 року Всеукраїнське жіноче товариство імені Олени Теліги передало два портрети Миколи Плав'юка до Музею історії України. Їх надала його вдова, пані Ярослава, котра вважала, що портрети президента УНР в екзилі, голови ООН та голови Фондації ім. О. Ольжича мають належати Україні, яка була головною в його житті.

21 січня 2018 року Ярослава Плав'юк виступала на заходах, присвячених 100-річчю Української Народної Республіки в Торонто, вона зверталася зі словами вдячності до учасників та закликала до збереження незалежності України, побудови сильної демократичної європейської держави.

Пані Ярославу було нагороджено Почесною грамотою київського міського голови за активну громадську діяльність, збереження національних традицій, формування патріотичних почуттів у молоді, а також орденом Архистратига Михаїла УПЦ КП за заслуги у відродженні духовності в Україні та утвердження Помісної української православної церкви.

Ольга Веремійчук

Заслужений працівник культури України

ПРИВІТАННЯ

Спілка українців «Пам'ять і спадщина»
(Спілка українців політв'язнів і репресованих у Польщі)
вітає

вельмишановну Катерину Хоронжук

з отриманням звання
кандидата наук.
Бажаємо подальших успіхів
у науковій сфері, а також
у громадській роботі,
яка має на меті
збереження української
національної пам'яті.

*Управа і члени Спілки українців
«Пам'ять і спадщина»*

80-ліття Стефана ЛАШИНА

Друже наш дорогий!

Шлемо Тобі найщиріші побажання: радості, здоров'я і подальшої великої наснаги у творчих задумах для добра українців в Америці, Польщі та Україні.

Незважаючи на велику відстань – духовно Ти завжди з нами.

Тож хай Твоя життєва стежина надалі стелиться благородними учинками, а Господь Бог наділяє ласками на многії літа.

Завжди про Тебе пам'ятають

однокласники (матура 1962 р.)

з вихователькою

Галиною Криванською-Овсіцькою

● XXI Загальнопольський конкурс малюнків «Рідні землі дідусів моїми очима»

Роботи просимо виконувати у форматі А3.

Прохання: не кладіть на малюнки пластилін та гострі елементи, які можуть знищити дитячі праці в транспорті. Братимуться до уваги тільки індивідуальні роботи.

Позаду малюнка треба зазначити: ● ім'я і прізвище дитини ● вік автора, клас і школу ● адресу і номер телефону. Професійне журі оцінюватиме роботи у таких категоріях виконавців:

1) діти дошкільного віку (до 6 років), 2) школярі у віці 7-9 років (початкова школа), 3) школярі 10-12 років, 4) школярі 13-15 років.

Найкращі роботи будуть нагороджені та експоновані під час 48-го Фестивалю українських дитячих ансамблів – Кошалін 2023.

Малюнки не повертаємо! Роботи просимо надсилати **до 15 травня 2023 року** на адресу:

Związek Ukraińców w Polsce, Zarząd Oddziału w Koszalinie, ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin.

тел.: 94 /342-64-70, 884-994-009 zup_koszalin@wp.pl

Управа відділу ОУП у Кошаліні

● Всепольський конкурс малюнків

Запрошуємо дошкільнят та учнів початкової школи до участі в конкурсі малюнків, присвяченому Україні

«МОЯ УКРАЇНА СЬОГОДНІ І У МАЙБУТНЬОМУ»

Професійне журі оцінюватиме праці у вікових категоріях: дошкільнята ● школярі початкової школи I-III кл. ● школярі початкової школи IV-VI кл. ● школярі початкової школи VII-VIII кл.

Малюнки можна виконати в довільній художній техніці у форматі А-3. Братимуться до уваги тільки індивідуальні роботи, виконані самостійно учасниками конкурсу. Малюнки просимо передавати у паперовій формі, на зворотньому боці належить подати інформацію згідно з інформаційною картою: ● ім'я і прізвище автора малюнку ● клас і адреса школи ● номер телефону та електронна адреса вчителів або батьків, які підготували дітей до конкурсу.

На основі поданих художніх творів журі визначить переможців конкурсу. Результати конкурсу будуть оголошені на шкільному сайті www.lesiabart.pl, а також у тижневику «Наше слово», де також опублікуємо нагороджені малюнки.

Конкурсні роботи просимо надсилати **до 31 травня 2023 р.**

у паперовій формі на адресу:

Szkoła Podstawowa nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach, ul. Leśna 1, 11-200 Bartoszyce

Додаткова інформація за тел. 609 423 260, 605 303 206.

На сайті www.lesiabart.pl є готовий друк метрички, яку треба заповнити та наліпити на зворотньому боці малюнка (informacyjna karta do prasy). Участь у конкурсі є одночасно згодою на обробку персональних даних учасників та публікацію малюнків переможців у пресі та вебсайті школи.

Від імені організаторів – Початкової школи № 8 ім. Лесі Українки з українською мовою навчання в Бартошицях, Товариства Калина та ОУП – координаторки конкурсу Любомира Тхір, Данута Глушко

Przeznacz 1,5 % na rzecz dzieci
ze szkół w Białym Borze
oraz punktów nauczania

Передайте 1,5% дітям зі шкіл
у Білому Борі
та навчальних пунктів

KRS nr 0000138192 KIWANIS

Wspieraj dzieci - przeznacz podatek!

Związek
Ukraińców
w Polsce

KIWANIS
INTERNATIONAL
MAKING THE CHILDREN OF THE WORLD
BETTER

więcej informacji: www.liceum-bialybor.pl • www.sp2bbor.eu

- Ельблонзький відділ Об'єднання українців у Польщі запрошує на 55-й Дитячий фестиваль української культури, який відбудеться 20–21 травня 2023 р. у залі театру ім. Александра Севрука в Ельблонзі (вул. Театральна 11).

Заявки про участь дітей просимо надсилати до 30.04.2023 р. електронною поштою: mirek.prytula@wp.pl

У заявці потрібно подати кількість учасників та прізвище керівника, а також e-mail та номер телефону.

Час виступу кожної групи – не більше 10–15 хв. Організатор залишає за собою право скоротити програму.

Організатори забезпечують проживання й харчування. Транспортні витрати – за свій рахунок.

Додаткова інформація за номером телефону: 602-644-779 (Іванка Шмигельська), 605-295-005 (Мирослав Притула).

Організатори

KRS: 0000207472

Podaruj nam swój 1,5%!

1,5%!

Wspomóż nas

- Управи гуртка та Відділу в Кошаліні Об'єднання українців у Польщі сердечно запрошують на

БЛАГОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ

Національної заслуженої капели бандуристів України імені Георгія Майбороди з Києва
17 травня 2023 року (середа) о 18.00.

Кошалінська філармонія ім. Станіслава Монюшка (Filharmonia Koszalińska, ul. Piastowska 2, Koszalin)
БЕЗКОШТОВНИЙ ВХІД.

Під час концерту відбуватиметься збір коштів на підтримку Збройних сил України, які захищають Україну від росії.

Дуже просимо поширити інформацію щодо концерту в церквах та осередках української культури.

Організатори концерту: Управи гуртка та Відділу в Кошаліні Об'єднання українців у Польщі. Співорганізатор: Кошалінська філармонія ім. Станіслава Монюшка. Фінансова допомога: «Завдання співфінансовано Міністром внутрішніх справ та адміністрації».

- **1,5% на українську школу в Бартошицях**
Звертаємося з великим проханням до людей доброї волі, для яких небайдужий розвиток українського шкільництва у Польщі, перерахувати 1,5% прибуткового податку за 2022 р.

Stowarzyszenie «Kaliyna» KRS: 0000208516

Ваша допомога необхідна для реалізації навчально-виховних завдань школи в Бартошицях та заходів, які служать розвитку української ідентичності та допоможі учням з України, які у час війни знайшли приязне і спокійне місце у Бартошицях.

Більше інформації: www.lesiabart.pl

Ми вдячні ВАМ за дотеперішню підтримку

Любомира Тхір, директор Початкової школи №8 ім. Лесі Українки з українською мовою навчання в Бартошицях, управа Товариства «Калина»

Наше Слово

Adres: Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **prenumerata i reklama** – tel./fax 22 677-88-10, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny:** zastępca redaktora naczelnego – Paweł Łoza, sekretarz – Tetiana Daniuczenko, redaktorzy – Igor Szerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), redaktor stylistyczny – Anna Russa, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **prenumerata, reklama** – Łesia Korostatewycz. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniński (Gładyszów). **Wydawca:** Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: <http://ukraincy.org.pl> **Fotokład:** Redakcja „Nasze Słowo” **Druk:** Drukarnia „Efekt”. Nakład 2100 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.

Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,

Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa” wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo” dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w kioskach RUCH-u, w wybranych EMPIK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

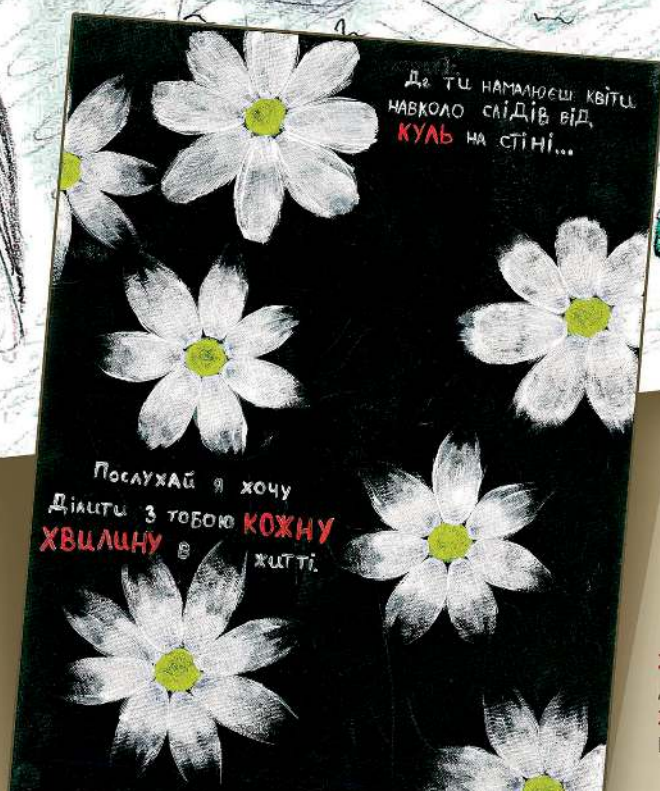
Prenumerata realizowana przez RUCH S.A.: Zamówienia na prenumeratę można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z Centrum Obsługi Klienta „RUCH” pod numerami: 22 693 70 00 lub 801 800 803 – czynne w dni robocze w godzinach 7⁰⁰ – 17⁰⁰.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Statki wyrażają точку zору autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalną pozycją Ministra wewnętrznych spraw i administracji.

Календар під назвою «365 днів боротьби за свободу» був створений у Кошаліні з ініціативи Товариства „Majsternia” у співпраці з Об’єднанням українців у Польщі. Календар проілюстрований малюнками дітей, які разом зі своїми близькими змушені були покинути рідні домівки в Україні. Наймолодші виклали на папір свої емоції, пов’язані з війною, мрії, які залишилися на батьківщині, тварин, яких вони не змогли забрати з собою, але на світлинах є й надія на краще майбутнє. Благодійний календар починається не 1 січня, а від 24 лютого, у річницю повномасштабного вторгнення росії в Україну. Весь дохід від його продажу буде переданий на допомогу Україні. Кошт календаря в залежності від можливості, мінімальна ціна 30 злотих.

Weronika Cz.

24.2.2022 - 4:55 rozpoczęcie przez Putina „specjalnej operacji wojskowej” w Ukrainie
25.2.2022 atak na Wyspę Węży - odpowiedź Rosjanom: „Russkij wojennyj korabl, idi na chuj”

КАЛЕНДАР МОЖНА КУПИТИ:

Товариство „Majsternia”, ul. Niepodległości 24-26, Кошалін (кожного четверга з 9 до 15 години)
та Книгарня „Literka”, ul. Zwycięstwa 135, Кошалін (понеділок-вівторок 10-18 та субота 10-14)

Щоб отримати календар поштою, потрібно здійснити переказ на рахунок:

Stowarzyszenie Majsternia 37 1020 2791 0000 7502 0112 9444 TYTUŁEM: darowizna + kalendarz
До суми потрібно ДОДАТИ кошти за пересилку (15 zł)

Замовлення також можна зробити в Об’єднанні українців у Польщі:

Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, тел. 22 679 96 77

або електронною поштою: biuro@ukraincy.org.pl

Можна також особисто придбати календар в Об’єднанні кожного дня до 18-ї години.